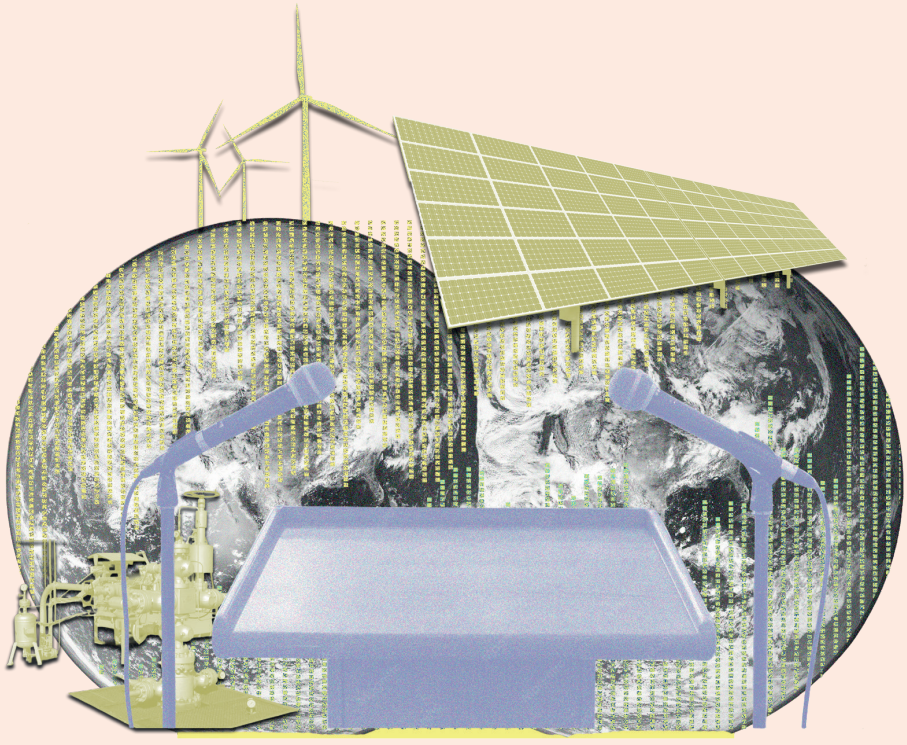
téma+

LEADING MINDS FORUM

KOMERČNÍ PŘÍLOHA PŘIPRAVIL MARTIN PITRO

MEZINÁRODNÍ ODBORNOU KONFERENCI S PODTITULEM *BUDOUCNOST INVESTIC V ČESKÉ ENERGETICE* USPOŘÁDALA VE DNECH 16.–18. ZÁŘÍ 2026 V OSTRAVĚ PORADENSKÁ SPOLEČNOST DDEM. DO DISKUZE SE ZAPOJILI VRCHOLNÍ MANAŽEŘI VÍCE NEŽ PADESÁTI ENERGETICKÝCH A PRŮMYSLOVÝCH SPOLEČNOSTÍ.

CESTA MEZI KLIMATEM A KONKURENCESCHOPNOSTÍ

Energie v Evropě a potažmo i v České republice by měly pocházet z čistých zdrojů a zůstat cenově dostupné. Jak se ale vyrovnat s touto výzvou v kontextu mezinárodních konfliktů a ambiciózních klimatických cílů Evropské unie? Také o tom debatovali účastníci výročního zasedání Leading Minds Forum (LMF), které letos hostila Ostrava.

V ZÁŘIJOVÉM projevu o stavu EU zdůraznila šéfka Evropské komise Ursula von der Leyenová, že Evropa musí představovat hráz proti globálním bouřím ve světě a stavět na pevných základech. To vyžaduje posílení obranyschopnosti, omezení byrokracie a rozhýbání ekonomiky na základě strategického hodnocení bývalého guvernéra Evropské centrální banky Maria Draghiho z roku 2024. Ačkoli se procesy nastartovaly, evropské politice chybí potřebná rychlost. Z hodnocení think-tanku European Policy Innovation Council vyplývá, že z 383 Draghiho doporučení se dosud do závazné legislativy podařilo prosadit necelých 16 procent a dalších 41 procent bylo implementováno pouze částečně.

Masivní elektrifikace

Dan Jørgensen, evropský komisař pro energetiku a bydlení, ve své zdravici pro LMF konstatoval, že Evropa musí uskutečnit radikální přechod na čisté zdroje. Do roku 2040 by měl podíl elektřiny na konečné spotřebě v Evropské unii činit 46 procent. S tím přímo souvisí i růst konkurenceschopnosti evropské energetiky, která prochází rozsáhlou transformací zaměřenou na dekarbonizaci, bezpečnost dodávek a na propojení vnitřního trhu.

Odlišný pohled má ale ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček. Upozornil, že to, co se před několika lety odmítalo, se v současnosti pracně přijímá, čímž narážel na vleklé unijní diskuze ohledně využití jaderné energie. Situaci navíc komplikují i přetrvávající konflikty na Ukrajině a Blízkém východě. Cíl dosáhnout 46procentního podílu elektřiny na konečné spotřebě v roce 2040 považuje Havlíček za nerealizovatelný. „Nestačí pouze určit, kolik elektřiny se má spotřebovat. Je nutné paralelně zajistit robustní sítě, stabilní zdroje a flexibilitu, které takovou změnu fyzicky umožní. V opačném případě hrozí místo efektivní dekarbonizace extrémní náklady, zmařené investice a ztráta konkurenceschopnosti," řekl ministr.

„JE ZAPOTŘEBÍ INVESTOVAT DO ENERGETICKÝCH SYSTÉMŮ KVŮLI JEJICH ODOLNOSTI, DŮLEŽITÁ JE TAKÉ DIGITALIZACE SÍTÍ SE ZAPOJENÍM AI."
Claudia Viohl, E.ON Česká republika

„Elektrifikace může být cestou, nikoli však cílem," potvrdil René Neděla, vrchní ředitel sekce energetiky na Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR (MPO). Kriticky se vyjádřil také Martin Slabý, předseda Rady Českého plynárenského svazu. Záměr na snížení dovozu zemního plynu do EU do roku 2040 o 70 procent v kombinaci se zrychlenou elektrifikací považuje za nezodpovědný hazard. „Je to naprostý nesmysl. Pálíme mosty, aniž bychom stačili postavit nové."

Vyvážený mix

Karel Havlíček poukázal na fakt, že cena elektřiny v Evropě je v porovnání s USA až desetinásobná, což evropskému průmyslu zásadně škodí. „Jsou emisní povolenky v současné podobě udržitelné? Nacházíme se v energetické krizi, a přesto ten systém dále prosazujeme. To je zásadní problém, který se musí vyřešit," prohlásil. Zároveň dodal, že nemá smysl připravovat dlouhodobé domácí energetické koncepce, spíše flexibilní plány s roční periodicitou. Česká republika podle něj potřebuje vyvážený energetický mix složený i z jádra a obnovitelných zdrojů energie (OZE). Se spuštěním kapacitních mechanismů pak dostanou prostor také plynové zdroje.

„Evropská unie sice krátkodobě pravidla uvolňuje, dlouhodobě však šrouby utahuje," sdělil europoslanec Ondřej Krutílek. Pokud jde o klimatické cíle Evropské unie, pořád platí, že do roku 2030 by mělo dojít k závaznému poklesu emisí oxidu uhličitého o 55 procent ve srovnání s rokem 1990 a do roku 2040 pak o 90 procent. Na zemní plyn se stále nahlíží pouze jako na přechodové palivo a povolování nových plynových zdrojů je limitováno rokem 2030. Nejpozději od roku 2035 by se měly začít využívat obnovitelné nebo nízkouhlíkové plyny.

„Jestliže mají mít projekty velkých plynových zdrojů v souvislosti se stabilizací tuzemské soustavy přiměřenou návratnost, zemní plyn se bude intenzivně využívat minimálně dvacet let," předpokládá Tomáš Varcop, předseda představenstva a generální ředitel innogy Česká republika. Stejný názor má i Ludvík Baleka, předseda představenstva Pražské plynárenské. Podle něj nebude plyn ani v horizontu třiceti let nahraditelný, a to z důvodu absence jiných technologií.

Kde sehnat stamiliardy eur?

Ondřej Krutílek rovněž zpochybnil plán na 46procentní podíl elektřiny v roce 2040 s poukazem na realitu – současný unijní průměr stagnuje na 23 procentech a za posledních deset let se prakticky neposunul. Česko se nachází dokonce pod dvacetiprocentní hranicí elektrifikace. Investice do evropské energetické infrastruktury by pak měly do roku 2040 dosáhnout astronomických 1,2 bilionu eur, stále však chybí jasný plán, z jakých zdrojů se tato suma profinancuje.

Leading Minds Forum (LMF)

Nezávislá komunikační platforma, která sdružuje lídry tuzemské ekonomiky a jejímž prostřednictvím se zejména v oblasti energetiky otevírají nová témata a nabízejí příležitosti pro podporu byznysu. Právě schopnost pojmenovávat otázky k řešení, dokázat vysvětlit jejich pozadí a přivést klíčové osobnosti k jednomu stolu představuje silnou stránku tohoto konceptu. LMF jako prostor pro sdílení exkluzivních ekonomických informací a zkušeností vytvořila poradenská společnost DDeM.

„ELEKTRIFIKACE MŮŽE BÝT CESTOU, NIKOLI VŠAK CÍLEM."
René Neděla, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

V podobném duchu reagovali i další europoslanci, Ondřej Knotek a Alexandr Vondra. Podle Knotka se Evropa extrémně soustředí na klimatické cíle, zatímco USA primárně chrání své byznysové plány. Knotek proto prosazuje odložení nového systému povolenek EU ETS2, podporuje jádro a vedle OZE považuje za klíčové zachovat i uhelné zdroje jako stabilizační prvek. Alexandr Vondra jmenoval Dánsko a Španělsko jako země, které zásadně trvají na současném zeleném kurzu v EU. Sám požaduje postavení jádra na stejnou úroveň jako obnovitelné zdroje. „Nemá cenu jen nadávat, v rámci Evropy je potřeba hlavně přežít," uzavřel Vondra s realistickým skepticismem aktuální situaci Česka.

Bezpečnost i konkurenceschopnost

Podle Claudie Viohl, generální ředitelky E.ON Česká republika, musí být přechod na novou evropskou energetiku konkurenceschopný v globálním měřítku. „Je zapotřebí investovat do energetických systémů kvůli jejich odolnosti, důležitá je také digitalizace sítí se zapojením AI. Při tom všem je rozhodující rychlost," je přesvědčena. Energetická transformace pokračuje, avšak geopolitické změny spolu s novou průmyslovou a technologickou poptávkou mění její zaměření. Z toho důvodu by modernizace v této oblasti měla vycházet z nejlevnějších řešení a jasně stanovených priorit, nikoli z individuálních zájmů. Investoři navíc potřebují stabilní podmínky a předvídatelné prostředí, aby se pustili do finančně náročných projektů.

Posílení páteřní infrastruktury, digitalizace a bezpečnost soustavy a integrace nových služeb a technologií, to jsou plány společnosti ČEPS, které představil předseda představenstva Jan Kalina. V následujících deseti letech by měly investice v této souvislosti dosáhnout 130 miliard korun. Kalina zmínil novou podpůrnou službu s názvem Schopnost obnovy soustavy. Účelem je smluvně zajistit a dispečersky ověřit dostupnost výkonu pro obnovu napětí v přenosové soustavě po jejím rozpadu nebo za blackoutu. „Konkrétní zařízení musejí mít minimální výkon 135 megawattů, být vyvedena do uzlových oblastí a splňovat technické podmínky pro autonomní start nebo start pomocí externího zdroje," shrnul Jan Kalina. __

AMBICIÓZNÍ CÍLE EVROPY

Na intenzivní elektrifikaci Evropy, další rozvoj obnovitelných zdrojů nebo reálné nastavení povolenkového systému se na konferenci Leading Minds Forum zaměřili *Josef Kotrba*, výkonný ředitel Svazu energetiky ČR, a europoslanec *Ondřej Krutílek*.

Co by pro ČR znamenalo, kdyby se z nezávazného cíle k elektrifikaci EU stala povinnost?

Josef Kotrba Závazný cíl ve výši 46procentního podílu elektřiny na konečné spotřebě energií by pro Česko představoval nemalý problém. Na evropské úrovni se jedná o zdvojnásobení tohoto podílu. Pro srovnání, za posledních 30 let se změnil o osm procent. V ČR jde o růst ještě vyšší, protože naše úroveň elektrifikace je nižší. Zároveň je nutné připomenout, že jsme se jako ČR stále nevypořádali s náhradou uhelných elektráren. Elektrifikaci podporujeme, ale musí odpovídat možnostem jednotlivých států. Potřebujeme především nové zdroje, silnější sítě, akumulaci a flexibilitu. Stanovování stále většího množství dílčích cílů představuje spíš překážku na cestě než prostředek dekarbonizace při zachování konkurenceschopnosti.

Ondřej Krutílek Přidalo by to riziko sankcí, ale těžko by to pohnulo celým systémem. Náš podíl elektřiny je zatím méně než 20 procent, což je pod průměrem EU. Uhlí končí, u obnovitelných zdrojů narážíme na geografii, nové jaderné a vlastně ani plynové zdroje se nedají postavit rychle. A hlavně, nabídku nemůžeme řešit bez poptávky. Elektrifikace závisí na ceně elektřiny, která je u nás běžně zhruba třikrát vyšší než cena plynu. To je bod, jímž bychom měli začít, ne zase cílovým procentem.

Skončil podle vás v EU rychlý rozvoj obnovitelných zdrojů? Kam se posouváme?

OK Rozvoj nekončí, ale křivka se přirozeně zplošťuje. Z obnovitelných zdrojů a jádra už v současnosti pochází 70 procent evropské elektřiny. Zároveň častěji narážíme na sekundární limity, hlavně sítě, ale také zálohy a akumulace. Komise sice dekarbonizaci zdůvodňuje i bezpečností, nejen ochranou klimatu, panel ani baterie se nicméně neobejdou bez kovů, které zpracovává Čína. Tak pozor na to, abychom jednu závislost nevyměnili za jinou.

„PROSAZUJEME TRVALÉ ZAŘAZENÍ JADERNÉ ENERGETIKY MEZI UDRŽITELNÉ INVESTICE A REALISTICKÉ PODMÍNKY PRO PLYNOVÉ ZDROJE, KTERÉ BUDEME PŘI ODCHODU OD UHLÍ POTŘEBOVAT.“
Josef Kotrba, Svaz energetiky ČR

JK Rozvoj OZE nekončí, pokračují instalace fotovoltaických elektráren, ve většině Evropy se prudce rozvíjejí větrné a u nás jsme právě letos začali s podporou biometanu. Stále více se ovšem ukazuje, že samotný růst instalovaného výkonu nestačí. Musíme více řešit systémové náklady, sítě, akumulaci, flexibilitu a dostatek řiditelných zdrojů. Pro Česko proto vidíme cestu v mixu OZE, jádra a plynu. Jádro dodá základní zatížení, OZE bezemisní výrobu a plyn flexibilitu a špičkové výkony.

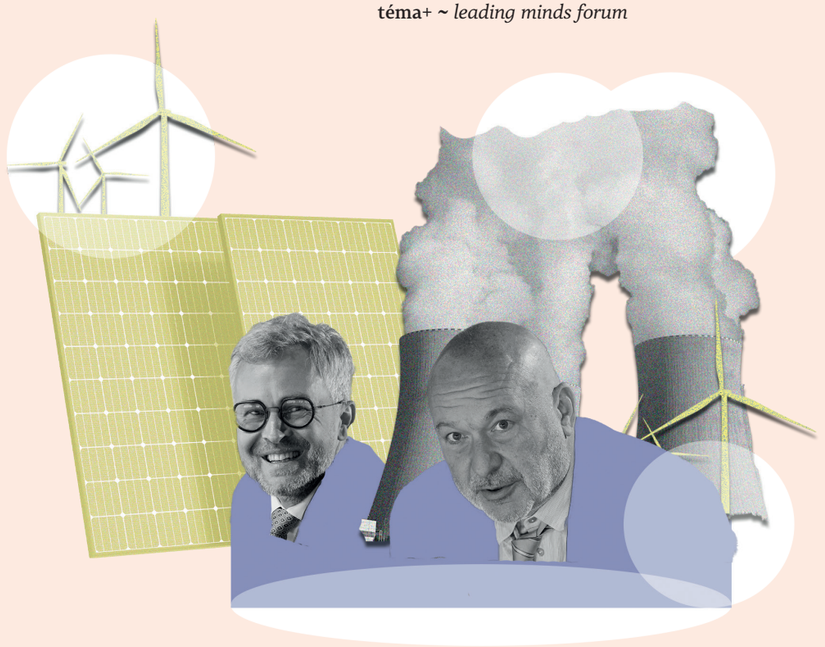
Jaký předpokládáte vývoj ohledně emisního povolenkového systému EU ETS1 a EU ETS2?

JK Změny dosud oznámené Evropskou komisí jdou správným směrem, zejména prodloužení bezplatných alokací povolenek pro průmysl. Je však nutné provést ještě další úpravy, zejména v oblasti uvolňování povolenek z rezervy tržní rovnováhy. ETS musí zůstat tržním nástrojem, ale náklady s ním spojené nesmějí ohrozit evropský průmysl. U ETS2 existuje menšina států, které by její zavedení chtěly zrušit či dále odložit, ale některé další země požadují silnější garance proti vysokým cenám povolenky. Další kompromisy ze strany komise bych čekal právě v oblasti mechanismů brzdících růst cen a v oblasti sociálních kompenzací.

OK U ETS1 se částečně uvolňují termíny, systém nejspíš bude fungovat o devět let déle. U ETS2 se podařilo prosadit pojistku proti skokovému růstu ceny povolenek a posunutí náběhu. Já s kolegy budu bojovat za úpravy výhodné pro Česko s jeho specifickou strukturou průmyslu a energetiky. Základní principy však zůstanou neotřesitelné, protože to tak chce unijní většina. Musíme proto v budoucnu maximálně využívat dostupné investiční nástroje, jako jsou Modernizační fond nebo Investment Booster.

Jaké další změny v evropské taxonomii lze očekávat?

OK Více či méně povrchové, tak jako dosud. Trochu se zjednodušil reporting, velmi přísné podmínky pro výstavbu plynových elektráren se však za poslední čtyři roky nezměnily. Z jádra se stala obecně přijatelná možnost, na rovnocenné podmínky ale také nadále čeká. K zásadnímu přepracování taxonomie zatím v Bruselu schází politická odvaha.

JK Přístup EK je v této oblasti velmi pomalý, energetika přitom potřebuje narovnání pravidel pro různé zdroje – nejen plynové, ale dokonce i bezemisní jaderné jsou stále považovány za přechodné zdroje a podléhají časovým omezením. Například u plynových zdrojů platí, že jsou udržitelné pouze tehdy, když do roku 2035 přejdou na obnovitelné plyny. Je prakticky vyloučeno, že by se do té doby rozjela jejich výroba v potřebném rozsahu. Prosazujeme trvalé zařazení jaderné energetiky mezi udržitelné investice a realistické podmínky pro plynové zdroje, které budeme při odchodu od uhlí potřebovat.

Jak aktivně se české firmy zapojují do komentování nové energetické legislativy v EU?

JK V současnosti rozhodně nestačí sledovat domácí pole. Evropská legislativa přímo ovlivňuje investice, provoz zdrojů i konkurenceschopnost, takže její včasné připomínkování je stále důležitější. Nakonec je to i jedním z důvodů, proč vznikl Svaz energetiky a proč se na naší činnosti podílí tak velká část energetických firem. Za poslední rok jsme se zapojili do řady konzultací Evropské komise i do tvorby rámcových pozic ČR k těmto legislativám. Kromě formálních příspěvků do konzultačních procesů EU a rámcových pozic ČR jsme vsadili i na osobní jednání – jak na úrovni komise, tak Evropského parlamentu.

„SILNÝ EVROPSKÝ PRŮMYSL POTŘEBUJEME, NEJPRVE ALE MUSÍME ŘEŠIT PŘÍČINY JEHO HANDICAPU, PROTOŽE ZA VYŠŠÍ NÁKLADY NA ENERGIE A REGULACE SI MŮŽEME SAMI.“
Ondřej Krutílek, Evropský parlament

OK Mnohem lépe než dřív, pozice českých průmyslových asociací bývají dobře připravené. Ale pořád vidím rezervy. Problém někdy bývá načasování: firmy se ozvou, až když se o návrhu více mluví. Jenže tou dobou už je rámec hotový a ladí se spíš detaily. Musíme se více soustředit na klíčovou fázi konzultací před zveřejněním návrhů. Roli hraje i to, že má Česko v Bruselu vybudovanou relativně menší síť, než by si zasloužilo.

Považujete za problematické požadavky na evropský původ vybraných technologií a komponent obsažené v Industrial Accelerator Act?

OK V navržené podobě ano. Silný evropský průmysl potřebujeme, nejprve ale musíme řešit příčiny jeho handicapu, protože za vyšší náklady na energie a regulace si můžeme sami. Přísně nastavené vykazování původu by přidalo další vrstvu navíc, narušilo dodavatelské řetězce a obecně vedlo ke zdražení. Proto se rozhodně kloním k volnějšímu modelu, který zvýhodňuje nejen domácí firmy, ale také naše spojence. Bez korejských a britských partnerů například nepostavíme potřebné jaderné reaktory.

JK Ano. Podporujeme posílení evropského průmyslu a strategické soběstačnosti, ale příliš striktní požadavky na evropský původ zdraží a omezí dostupnost klíčových technologií. V oblasti energetiky jsme navíc u řady komponentů závislí na dovozu. Industrial Accelerator Act by měl odstraňovat skutečné příčiny nízké konkurenceschopnosti Evropy, a ne vytvářet nové bariéry. __

KAM KRÁČÍŠ, ENERGETIKO?

Podmínky pro fungování trhu by měly být nastaveny tak, aby přispívaly nejen ke zvýšení energetické bezpečnosti, ale také ke konkurenceschopnosti cen. Ve hře je samozřejmě i rozložení nákladů dekarbonizace a decentralizace energetiky napříč jednotlivými účastníky trhu.

CENY elektřiny i plynu stále rostou, což je pro jednotlivé firmy „neradostné“, posteskl si Jan Světlík, generální ředitel a předseda dozorčí rady Cylinders Holding. Hovořil o budoucnosti vodíku spojené s energetikou, průmyslem a se stabilitou energetických sítí. Zmínil i bariéry, mezi něž patří například složité licencování kombinovaných provozů, drahé elektrolyzéry, nejistý odbyt, krátké investiční horizonty nebo roztříštěná podpora mezi jednotlivými rezorty. „Vodík by mohl sehrát roli stabilizátora sítě. Elektrárna budoucnosti se stane centrem propojené soustavy, kde vodík, teplo, kyslík a flexibilita tvoří jeden ekosystém s vysokou přidanou hodnotou,“ představil svou vizi.

Cenová realita

Michal Macenauer, ředitel strategie poradenské společnosti EGU, potvrdil, že české energeticky náročné firmy čelí výrazně vyšším cenám energií než konkurence ve Spojených státech nebo v Číně. Podle něj může bez změny podmínek v příštích letech z Česka odejít čtvrtina až polovina energeticky intenzivní výroby. „Rozdíl v cenách energií se stává jedním z hlavních limitů konkurenceschopnosti evropského, a zvláště energeticky náročného průmyslu,“ zdůraznil.

Diskutující se u současných cen energií zaměřili na jejich regulovanou složku, která nadále zůstává citlivým tématem pro domácnosti i firmy. David Konvalina, generální ředitel innogy Energie, v této souvislosti upozornil na možný sociální dopad. K tématu se vyjádřili rovněž Claudia Viohl, generální ředitelka E. ON Česká republika, Pavel Elis, generální ředitel a předseda představenstva PRE, a Jiří Matoušek, člen správní rady Centropol Energy. Jednotliví dodavatelé energií potvrdili, že musejí neustále balancovat mezi tržní realitou, zejména nákupní cenou na burze a marží, a schopností zákazníků tuto cenu ufinancovat. Vliv na cenu elektřiny budou mít i intenzivně budovaná datová centra, připomněl Václav Klein, generální ředitel GENTEC CHP.

Přechod na obnovitelné zdroje a rozvoj elektromobility vyžadují masivní investice do posílení elektrizační soustavy, jak registrují například Radim Černý, místopředseda představenstva ČEZ Distribuce, Milan Hampl, předseda představenstva a ředitel PREdistribuce, nebo Marian Rusko, generální ředitel EG.D. Problémem jsou podle nich i složité a zdlouhavé povolovací procesy, které realizaci jednotlivých projektů zbytečně časově prodlužují a finančně prodražují.

„VODÍK BY MOHL SEHRÁT ROLI STABILIZÁTORA SÍTĚ.“
Jan Světlík, Cylinders Holding

Novinky v tarifní struktuře

O inovacích v tarifní struktuře hovořil Jan Šefránek, předseda Energetického regulačního úřadu (ERÚ). Spojoval je s vyšším využitím a efektivnějším provozem i rozvojem soustav, s adresným přiřazením nákladů a se zohledněním požadavků nové energetiky. „Uvolnění nevyužitého rezervovaného příkonu na velmi vysokém a vysokém napětí může přinést úsporu v regulovaných cenách ve výši až 2,5 miliardy korun ročně,“ uvedl.

Upozornil také na změnu přístupu k provozování a využívání soustav. Jde například o úpravu principu připojování s cílem snížení počtu spekulací a nerealizovaných žádostí, využívání nových prvků, jako jsou akumulace nebo flexibilita, a dále pak o nefrekvenční podpůrné služby a službu obnovy soustavy.

Také v oblasti plynárenství se chce ERÚ zaměřit na efektivitu provozu i rozvoj soustav. Dále je podle Šefránka potřeba podpořit větší propojení plynárenského a elektroenergetického sektoru. „V podmínkách transformace energetiky je to umožnění flexibilnějšího využívání plynárenských soustav ze strany zákazníků poskytujících služby elektroenergetické soustavě,“ vysvětlil.

Zásadně se mění i prostředí teplárenství, ať už to jsou technické možnosti, požadavky zákazníků nebo konkurenční prostředí. Proto je podle šéfa ERÚ nezbytné těmto změnám přizpůsobit legislativní i regulatorní podmínky, například i úpravou energetického zákona. K tomu se musí připočíst také specifika jednotlivých lokalit, která vyvolávají individuální potřeby na straně tepláren i odběratelů.

Směrem k udržitelnosti

Jakub Tobola, obchodní ředitel skupiny Veolia v ČR, zmínil snahy o větší šetrnost u zákazníků. Šetření energií je pro ně klíčovým způsobem, jak snížit účty za domácnost a zároveň zmírnit dopad na životní prostředí. Efektivní úspory kombinují okamžité změny v chování s dlouhodobými investicemi do moderních technologií.

Veolia ve svých provozech v Přerově, Ostravě, Kolíně, Karviné a ve Frýdku-Místku provádí průběžné úpravy v souvislosti s odklonem od uhlí směrem k multipalivovému mixu. Například dekarbonizací Teplárny Přerov došlo ke snížení emisí CO_2 o více než 47 procent a dále pak i k výraznému poklesu spotřeby neobnovitelných zdrojů a lokálních emisí. Investiční náklady, částečně pokryté z evropských fondů, dosáhly dvou miliard korun a zahrnovaly transformaci teplárny spolu s rekonstrukcí patnáctikilometrové tepelné sítě ve městě.

Výhody bezemisní výroby

Kamil Čermák, předseda představenstva a generální ředitel ČEZ ESCO, považuje moderní bezemisní výrobu energie za součást transformace regionů. Obnovitelné zdroje i malé modulární reaktory podle něj posílí energetickou soběstačnost České republiky a přispějí k zachování konkurenceschopnosti průmyslu a zaměstnanosti v regionech. Důležitá bude také modernizace teplárenství a využívání paroplynových zdrojů s ohledem na spolehlivost dodávek tepla po útlumu uhlí i na výkonovou flexibilitu.

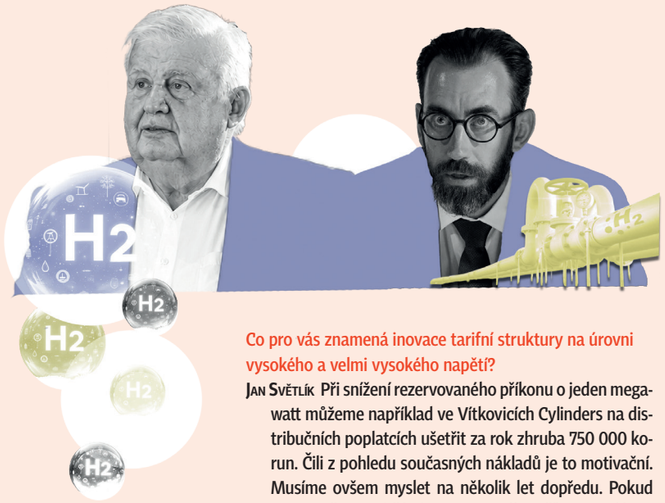
„Nejde o to, zda plyn ano, či ne. Jde o to, jak zajistit dodávky tepla pro miliony lidí a flexibilitu soustavy po odchodu od uhlí. A právě paroplynové zdroje jsou nezbytnou součástí energetické bezpečnosti v souvislosti s dekarbonizací,“ říká s tím, že kapacitní mechanismy jsou klíčovým předpokladem pro realizaci nových investic do řiditelných zdrojů a posílení výkonové bezpečnosti. Skupina ČEZ investuje do modernizace teplárenství 80 miliard korun.

Budoucnost energetiky spatřuje Čermák v maximální orientaci na zákazníka a v inovativním řízení systému. „Moderní energetika bude postavena na propojení výroby, akumulace, flexibility a na zákaznických řešeních. Zákazníci budou více ekonomicky motivováni k optimalizacím díky nové tarifní struktuře,“ je přesvědčen. Podle něj úspěch energetické modernizace nebude záviset jen na nových zdrojích, ale také na předvídatelném prostředí, rozvoji sítí a na schopnosti propojit výrobu, akumulaci, flexibilitu a zákazníky do jednoho inteligentně řízeného systému. __

„ROZDÍL V CENÁCH ENERGIÍ SE STÁVÁ JEDNÍM Z HLAVNÍCH LIMITŮ KONKURENCESCHOPNOSTI EVROPSKÉHO, A ZVLÁŠTĚ ENERGETICKY NÁROČNÉHO PRŮMYSLU.“
Michal Macenauer, EGU

HLEDÁNÍ LEVNĚJŠÍ ENERGIE

Inovace v tarifní struktuře by měly napomoci snížit regulované ceny energií, vodíkové technologie by pak do budoucna mohly sehrát výraznější roli v rámci energetické sítě. Na konferenci LMF o tom hovořili *Jan Světlík*, generální ředitel a předseda dozorčí rady Cylinders Holding, a *Jan Šefránek*, předseda Energetického regulačního úřadu.

Co pro vás znamená inovace tarifní struktury na úrovni vysokého a velmi vysokého napětí?

Jan Světlík Při snížení rezervovaného příkonu o jeden megawatt můžeme například ve Vítkovicích Cylinders na distribučních poplatcích ušetřit za rok zhruba 750 000 korun. Čili z pohledu současných nákladů je to motivační. Musíme ovšem myslet na několik let dopředu. Pokud se v současnosti části rezervovaného příkonu vzdáme, při budoucích investicích a růstu výroby už nemusí být potřebná kapacita v síti jednoduše dostupná.

Jan Šefránek Inovace tarifní struktury je zásadní a dlouho očekávaný krok pro celý sektor. Považuji za nešťastné, že se tak dlouho odkládala, na což všichni nakonec doplácíme. Změna je nezbytná, pokud máme zefektivnit využívání soustav a umožnit rozvoj nových technologií. Cílem je snížit nárůst regulovaných cen.

Jak vnímáte téma kompenzace cen pro posílení konkurenceschopnosti energeticky náročných odvětví?

JŠ Energetický regulační úřad o subvencích nerozhoduje, aktivně ale podporujeme dotační záměry státu, které systémově tlumí dopady transformace energetiky do regulovaných cen. Konkurenceschopnost průmyslu je mimo jiné důležitá i z pohledu regulace, pokles spotřeby by přinesl negativní vodárenský efekt.

JS Kompenzace ano, ale výhledově musíme chtít konkurenceschopnou energetiku. Potřebujeme stejné podmínky jako konkurence ve světě. Když mají zahraniční výrobci zásadně jiné náklady na energii, přestává rozhodovat kvalita výrobku a služby nebo schopnost inovovat a začíná rozhodovat adresa. Máme firmy ve světě, takže tento fakt vnímáme skutečně intenzivně.

Měli by noví velcí odběratelé nést větší část nákladů, jež jejich připojení vyvolává v elektrizační soustavě?

JS Odpověď záleží na tom, jakou strategii rozvoje si v Česku nastavíme. Už nyní do energetické soustavy vstupují úplně nové typy spotřebitelů s velmi vysokými požadavky na příkon. Samozřejmě na ně můžeme přenést vyvolané specifické náklady, ale musíme si říct, že tím ve srovnání se světem třeba zhoršíme naši pozici při rozhodování o umístění nových zahraničních investic. Co bude naše priorita? Tohle není otázka na podniky.

JŠ Naší snahou je posílení adresnosti úhrad nákladů, jež odběratelé v soustavě vyvolávají, a to se týká i nákladů na připojení. Nemůžeme je přenášet na ostatní účastníky. V posledních letech tak dochází k nárůstu podílů na připojení a tímto směrem zamíří i další úpravy pravidel.

V jakém horizontu se podle vás více prosadí využívání vodíkových technologií a co k tomu bude potřeba?

JŠ Jsme svědky racionalizace přístupu k rozvoji vodíkových technologií na úrovni EU, do níž se promítá i reálná konkurenceschopnost této technologie. Z pohledu regulátora je důležité, aby náklady na repurposing infrastruktury nebyly přenášeny plošně na odběratele plynu.

JS Je potřeba překlopit myšlení. Při výrobě vodíku elektrolýzou vznikají další produkty, kyslík a velké množství tepla, a také získáváte flexibilitu energetické sítě. Využití všech těchto dobře prodejných komodit dává vodíku úplně jinou ekonomickou optiku. Aktuálně exportujeme technologie pro skladování a přepravu vodíku v ročním objemu kolem 10 milionů eur a poptávka nám roste. __

PŘÍLEŽITOST PRO NOVÉ ZDROJE

Kapacitní mechanismus je státem organizovaný systém plateb, kterým se platí elektrárnám za to, že jsou připravené spustit výrobu, když je v síti nedostatek elektřiny. V Česku měly letošní podzim odstartovat vůbec první kapacitní aukce pro období od roku 2030, nakonec se jejich spuštění o rok posouvá.

BLAHOSLAV Němeček, člen představenstva a provozní ředitel innogy Česká republika, je přesvědčen, že investice vzniknou jen tehdy, když kapacitní mechanismus přenese či zmírní riziko. „Investiční impulz stojí na třech jistotách – cenové, právní a realizační. To znamená, že cena musí pokrýt či zmírnit realistické missing money, dále pak investice nesmí být znehodnocena ukončením podpory v případech mimo sféru výrobce a konečně termíny musejí respektovat povolení, připojení a dodávku technologie," uvedl.

Točivost nade vše

Jiří Feist, člen představenstva Energetického a průmyslového holdingu, zmínil strategický trojúhelník bezpečnosti dodávek. Jeho tři vrcholy tvoří odolnost vůči okamžitým poruchám spolu s dynamickou a napěťovou stabilitou, dále pak schopnost reagovat na rychlé změny počasí, spotřeby a výkonu a nakonec jistota, že je k dispozici dostatek zdrojů pro pokrytí špiček i při negativních scénářích. „Výpadek kteréhokoli pilíře znamená ohrožení kontinuity podnikání a kapacitní mechanismy řeší jen jeden vrchol, a to ten třetí zmíněný."

Primární je podle Feista mít v záloze dostatek instalovaného řiditelného a točivého výkonu pro krizové momenty, například během zimního období bez větru a slunce. Tato kritéria však neodpovídají současné struktuře výrobního mixu v EU, kde až 50 procent výroby pochází z OZE. Jiří Feist vyslovil otázku, zda kapacitní mechanismy jsou opravdu to, co česká elektrizační soustava potřebuje. „Nerespektování fyziky v plánování a řízení provozu v procesu generační změny tuzemské elektrizační soustavy vytváří i podnikatelské nejistoty a vyvolává zbytečné, respektive zmařené náklady," myslí si Feist.

Významná podpora investorů

René Neděla, vrchní ředitel sekce energetiky na MPO, považuje zavedení kapacitních mechanismů za významnou podporu pro investory. „Standardní tržní mechanismy v energetice dlouhodobě nefungují. Investice probíhají zejména v oblastech, které jsou regulované nebo nabízejí garance či nějakou státní podporu. Příprava jednotlivých podpůrných mechanismů je přitom velice zdlouhavá a komplikovaná. Doufám, že se nám podaří vysoutěžit to, co potřebujeme, tedy nové řiditelné zdroje za přijatelnou cenu."

Výtky vůči kapacitním mechanismům nastínil Tomáš Novák, generální ředitel skupiny UCED. Zmínil nedostatečnou ochranu investora při výstavbě, vysoké regulatorní riziko, nejasně omezenou finanční odpovědnost, příliš tvrdý sankční režim a krátké nápravné lhůty, nedořešené plánované odstávky a výpadky dodávek plynu, stejně jako omezenou flexibilitu během patnáctiletého kontraktu. Naopak Lukáš Dobeš, předseda rady sdružení COGEN Czech, spatřuje v kapacitních mechanismech příležitost pro využití dalších zdrojů.

„Někteří potenciální investoři vítají, že na přípravu budou mít více času a pravidla nebudou v konečném důsledku tak striktní. Doufám, že odložení povede k tomu, že se přihlásí více nabízejících," shrnul Josef Kotrba, výkonný ředitel Svazu energetiky ČR.

Dostatečná kapacita soustavy

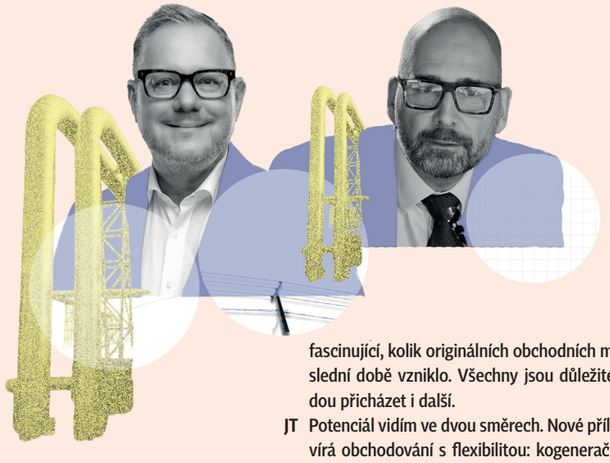
Diskuze se stočila také k problematice růstu spotřeby zemního plynu v návaznosti na instalaci nových zdrojů do plynárenské soustavy. Volnou kapacitu ohledně připojování potvrdil Michal Slabý, výkonný ředitel NET4GAS. Pavel Moučka, předseda představenstva a generální ředitel Gas Storage CZ, hovořil o aktuální naplněnosti zásobníků plynu i jejich dostatečném těžebním výkonu. „Pro investory je zásadní schopnost adaptace, digitalizace, kombinace zdrojů i propojování oborů s využitím modulárních řešení," doplnil svůj pohled József Maschek, ředitel Siemens Smart Infrastructure. __

„INVESTIČNÍ IMPULZ STOJÍ NA TŘECH JISTOTÁCH – CENOVÉ, PRÁVNÍ A REALIZAČNÍ."
Blahoslav Němeček, innogy Česká republika

ČESKO BEZ UHLÍ

Transformace tuzemské energetiky pokračuje, uhlí nahrazuje především zemní plyn a biomasa. Kromě toho se mění chování zákazníků a rozvíjejí se nové obchodní modely, služby a technologie, konstatovali na konferenci Leading Minds Forum *Kamil Čermák*, předseda představenstva a generální ředitel ČEZ ESCO, a *Jakub Tobola*, obchodní ředitel skupiny Veolia v ČR.

ILUSTRACE VERONIKA KOLÁŘOVÁ

Co v současnosti podle vás nejvíce omezuje transformaci české energetiky?

KAMIL ČERMÁK Rozhodně bych neřekl, že je transformace české energetiky nějak přiškrcená. Žijeme ale v období neustálých globálních krizí a ty značně ovlivňují náš sektor. O to víc jak my sami v případě výstavby našich zdrojů, tak naši zákazníci skloňují potřebu predikovatelnosti a jasného dlouhodobého rámce na národní úrovni včetně urychlení povolovacích procesů.

JAKUB TOBOLA Povolenky zdražují výrobu z uhlí a urychlují jeho konec. Problém je, že náhradní zdroje nevzniknou stejně rychle: potřebují povolení, plynové přípojky i kapacity dodavatelů. Transformaci proto brzdí hlavně nesoulad mezi ekonomickým tlakem na změnu a časem potřebným k výstavbě. Projekty připravujeme s předstihem, potřebujeme však stabilní pravidla.

České teplárenství se mění, uhlí je na ústupu. Na jaké technologie se přechází nyní a co lze čekat do budoucna?

JT Uhlí nenahradí jediná technologie. Už nyní přecházíme na kombinaci zemního plynu, biomasy a paliv z dále nerecyklovatelných složek komunálního odpadu. Rozvíjíme kogeneraci a modernizujeme tepelné sítě. Do budoucna vidím prostor pro odpadní teplo a velká tepelná čerpadla. Rozhodující bude, co dává technický a ekonomický smysl v konkrétním městě.

KČ V tuto chvíli jsou pro nás hlavními novými zdroji plyn a biomasa. Pokud bychom ale hledali „zdroj budoucnosti“, nenajdeme jeden svatý grál. Teplárenství bude stát na kombinaci mnoha druhů zdrojů, které se budou doplňovat: od plynu přes obnovitelné zdroje až po malé modulární reaktory. Takto také budujeme a plánujeme transformaci teplárenství ve Skupině ČEZ.

Které nové obchodní modely v energetice mají největší potenciál stát se plnohodnotnou součástí trhu?

KČ Energetika je v současnosti plná inovativních řešení, která v ní mají své jasné místo. Flexibilita a služby výkonové rovnováhy udržují stabilní síť, off-site PPA projekty umožňují firmám snížit uhlíkovou stopu. Je fascinující, kolik originálních obchodních modelů v poslední době vzniklo. Všechny jsou důležité a jistě budou přicházet i další.

JT Potenciál vidím ve dvou směrech. Nové příležitosti otevírá obchodování s flexibilitou: kogenerační jednotky, elektrokotle a baterie mohou společně reagovat na potřeby elektrizační sítě. Zároveň roste význam osvědčeného modelu EPC, v němž dodavatel garantuje energetické úspory a zákazník může investici do modernizace splácet z dosažených úspor.

Jaké největší obchodní příležitosti očekáváte v horizontu pěti let?

JT Největší prostor vidím v modernizaci a rozvoji dálkového vytápění a v energetických řešeních pro města, průmysl i pro nové čtvrti. Veolia tu může propojit zkušenosti s výrobou tepla, vodárenstvím a s odpady, tedy využít místní zdroje, omezit ztráty a nabídnout zákazníkům službu od návrhu až po provoz. Právě v takových partnerstvích chceme růst.

KČ Podle mě to jasně budou úsporná opatření. S novelou zákona o rozpočtových pravidlech se výrazně usnadnily renovace formou EPC projektů. V Česku jsou desítky tisíc veřejných budov, jež by modernizací mohly ušetřit až 20 miliard korun. A to otevírá další příležitosti jak nám, tak i státu, který může uspořené peníze využít jinde. __

leading minds forum

LEADING MINDS FORUM
16.–18. září 2026, OSTRAVA

DĚKUJEME ZA PODPORU
VÝROČNÍHO SETKÁNÍ LEADING MINDS FORUM

PATRONI

Cylinders Holding
innogy / Powered by MVM

HLAVNÍ PARTNEŘI

ČEPS
SKUPINA ČEZ
EKR SKUPINA EVROPŠTÍ KONZERVATIVCI A REFORMISTÉ
E.ON
EPH
VEOLIA

PARTNEŘI

centropol
Gas Storage CZ
GEN TEC
NET4GAS
PRAŽSKÁ PLYNÁRENSKÁ
PRE
REZOLV ENERGY
SIEMENS
SPP
ŠKOENERGO
UCED

ZÁŠTITY

Ministerstvo průmyslu a obchodu
Energetický regulační úřad
Moravskoslezský kraj
svaz energetiky České republiky

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

e15
Forbes Česko a Slovensko LEADERS

ORGANIZÁTOR

DDeM effective communication management

www.lmf.cz
www.ddem.cz